

**MUHOKSEN VARHAISKASVATUKSEN
KEHITTÄMISSUUNNITELMA
2020-2025**

Hyvinvointilautakunta 7.12.2022

Sisällys

1	KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TAUSTAA	3
1.1	Kehittämissuunnitelman päivittäminen	3
1.2	Valtakunnallinen ohjaus	3
1.3	Muhos 2020	5
2	VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTA-AJATUS	6
3	VARHAISKASVATUKSEN LAATU	7
3.1	Lapsen etu	7
3.2	Varhaiskasvatuksen henkilöstö	8
3.3	Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen	8
4	VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN	10
4.1	Muhoksen varhaiskasvatuksen palveluverkko	11
4.2	Lasten syntyvyys Muhoksella 2020-2030	14
4.3	Muhoksen kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö	17
4.4	Varhaiskasvatuksen talous	18
5	MUHOKSEN VARHAISKASVATUKSEN TIEKARTTA 2020-2025	21

1 KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TAUSTAA

1.1 Kehittämissuunnitelman päivittäminen

Muhoksen kunnan varhaiskasvatusstrategia on päivitetty viimeksi 30.9.2020. Työryhmän kokoonpanoa muutettiin hyvinvointilautakunnan kokouksessa 18.03.2020 § 36 ja työryhmään kuuluvat varhaiskasvatusjohtaja, perhepäivähoidon ohjaaja, kunnallisten päiväkotien johtajat sekä hyvinvointilautakunnan jäsen.

Muhos 2022

Hyvinvointilautakunta päätti kokouksessaan 7.9.2022 § 114 kehittämissuunnitelma 2020-2025 päivittämisestä ja nimesi lautakunnan uuden jäsenen kehittämissuunnitelman päivitys -työryhmään.

1.2 Valtakunnallinen ohjaus

2010 -luvulla varhaiskasvatukseen liittyvä lainsäädäntö on uudistunut. Lyhyessä ajassa on tapahtunut lukuisia muutoksia säädöksissä, jotka vaikuttavat varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen, varhaiskasvatuksen maksuihin ja toimintakulttuuriin. Keskeisimpiä muutoksia ovat:

- 1.1.2013 Alkaen varhaiskasvatus ei enää ole ollut sosiaalihuoltoa, ja varhaiskasvatus toimintana siirtyi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön.
- 8.5.2015 Laki lasten päivähoitosta muuttui [varhaiskasvatuslaiksi](#). Asetus lasten päivähoitosta säilyi ennallaan.
- 1.8.2016 Alkaen [varhaiskasvatuslain 11 a ja 11 b §:ä](#) on muutettu siten, että kaikilla lapsilla on jatkossa oikeus saada varhaiskasvatusta vähintään 20 tuntia viikossa. Oikeus laajempaan palveluun on esimerkiksi työn, opiskelun tai yrittäjyyden perusteella sekä lapsesta tai perheestä johtuvien tarpeiden vuoksi.
- 18.10.2016 Opetushallitus antoi määräyksen [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016](#), jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan.
- 1.3.2017 [Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista](#) säätää kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoitossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta.
- 1.1.2018 [Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain](#) muuttaminen tulorajojen, maksuprosenttien ja sisarusalennuksen osalta.
- 1.9.2018 [Varhaiskasvatuslaki 540/2018](#) voimaan ja aiempi varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36 kumottiin. Tässä laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta.
- 1.9.2018 [Asetus varhaiskasvatuksesta](#), jossa henkilöstömitoitusta muutettiin yli kolme vuotiaiden kokoaikaisessa palvelussa olevien osalta muutettiin yksi työntekijä seitsemää lasta kohti (1:7) -> yksi työntekijä kahdeksaa lasta kohti (1:8) ja asetus lasten päivähoitosta kumottiin.
- 26.10.2018 Opetushallitus antoi määräyksen [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet](#), jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan.

- Kansallisen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) julkaisee vuonna 2018 [Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteet](#), joka on perusta varhaiskasvatuksen rakenteen ja sisällön arvioimiseksi sekä kansallisella että paikallisella tasolla.
- 1.8.2020 alkaen varhaiskasvatuslaki muuttuu. Lapsen varhaiskasvatuksen oikeutta ei enää rajata miltään osin 20 tuntiin viikossa. [HE 34/2019 vp](#)
- 1.8.2020 alkaen [asetusta varhaiskasvatuksesta](#) muutetaan siten, että päiväkodin henkilöstömitoitutus yli kolme -vuotiaiden kokoaikaisessa palvelussa olevien osalta muutetaan nykyisen yksi työntekijä kahdeksaa lasta kohti (1:8) -> yksi työntekijä seitsemää lasta kohti (1:7).
- Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020) Tämän lain tarkoituksena on toteuttaa elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun kestävä kokeilu kaksivuotisesta esiopetuksesta. Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa, kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta, selvittää varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumoa, perheiden palveluvalintoja sekä saada tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö poimii ositettuna satunnaistamisena kokeiluun osallistuvat kunnat tai kuntayhtymät (*kokeilukunta*), joiden tehtävänä on järjestää kaksivuotista esiopetusta 5 §:n mukaan poimituissa toimipaikoissa.
- 1.8.2021 alkaen on astunut voimaan henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus 57 a § ([4.6.2021/453](#)) varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvan on toimittava siten, että lapsen varhaiskasvatus toteutetaan tässä laissa edellytetyllä tavalla. Työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa tässä laissa säädetyn mukaisesti. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti.
- Varhaiskasvatuslaki (2018/540) 3 luku 15 § (14.1.2022/30) oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyisi, vaikka lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, mikäli poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa ja mikäli se on ennalta ilmoitettu.
- Varhaiskasvatussuunnitelma perusteet 1.3.2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain (2018/540) perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista
- 1.8.2022 Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen (16.12.2021/ 1183) Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmetyä. Yleinen tuki muodostuu yksittäisistä tukimuodoista. Jos 1 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea annettava tehostettuna tukena lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tehostettu tuki muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tukimuodoista. Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta,

kehityksen viivästyemisestä tai muusta, merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena. Erityinen tuki muodostuu useista tukimuodoista ja on jatkuvaa ja kokoaikaista.

Varhaiskasvatuksen siirtyminen opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen on antanut varhaiskasvatukselle uusia suuntaviivoja. Varhaiskasvatus nähdään osana lapsen opinpolkua, joka toimii tärkeänä kivijalkana myöhemmälle oppimiselle. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisen ohjauksen tarkoituksena on luoda yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään kuinka paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja toteutetaan. Kunnissa tulee olla perusteiden mukainen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma ja jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Määräys on ohjekirja varhaiskasvatuksen sisällölliseen toteuttamiseen ja laadun varmistamiseen.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Varhaiskasvatuslaissa säädetään myös, että varhaiskasvatusta tuotettaessa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu. Kunnan järjestämisvastuun ohella kunnan on tallennettava varhaiskasvatuksen järjestäjiä, toimipaikkoja, lapsia ja henkilökuntaa koskevat tiedot Opetushallituksen palveluun Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan.

Vuonna 2017 varhaiskasvatukseen tuli omat aikaperusteiset asiakasmaksut. Asiakasmaksulaissa määritellään kunnallisen varhaiskasvatuksen perheiden tulorajat ja varhaiskasvatuksen maksun enimmäismäärä. Perheiden tulorajoja on nostettu kaksi kertaa lain säätämisen jälkeen, mikä on alentanut perheiden varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ja kunnan asiakasmaksutuloja.

1.3 Muhos 2020

Muuttuvan valtakunnallisen ohjauksen ohella varhaiskasvatuksen järjestämiseen vaikuttavat varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä ja kuntatalous. Kokoaikaiseen varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään lisäävästi voi vaikuttaa lapsen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen poistaminen 1.8.2020 alkaen, jokaisella varhaiskasvatusikäisillä lapsella on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen.

Muhoksen kunnan ennustetaan velkaantuvan investointitarpeista ja verotulojen alenemisen vuoksi. Varhaiskasvatuksen talouteen vaikuttaa myös varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulojen aleneminen vuoden 2020 koronapandemiasta ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksesta. Varhaiskasvatuksessa on kiinnitetty suurta huomiota hankintoihin, koska henkilöstömenojen pienentäminen on ollut haasteellista johtuen varhaiskasvatuksen lakisääteisestä henkilöstömitoituksesta suhteessa lapsimäärään. Henkilöstömenoja pyritään pienentämään perhepäivähoidon ja päiväkotien kiertävillä lastenhoitajilla, jotka sijaistavat henkilökunnan vuosi- ja sairaslomina. Myös henkilökunnan vuosilomien keskittäminen syys-, joului-, talvi- ja kesäloma-aikaan vähentää sijaisten tarvetta.

Muhoksen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän tarkasteluun sekä kehittämiseen vaikuttavat ensisijaisesti ennuste syntyvyyden laskusta, henkilöstön eläköityminen, muuttoliike sekä

elinkeinoelämän vaikutukset varhaiskasvatuksen palvelutarpeen muutoksiin. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Muhoksella varhaiskasvatus ikäisiä lapsia on vuonna 2025 noin 140 vähemmän kuin vuonna 2020. Elinkeinoelämän muutokset kuten kauppojen aukiolon vapautuminen ja terveys- ja sosiaalipalvelujen lisääntyminen ovat lisänneet lasten vuorohoidon tarvetta.

Muhos 2022

Valtakunnalliset muuttuneet ohjeistukset, kuntatalouden tila ja covid-19 pandemiasta aiheutuneet vaikutukset varhaiskasvatuksen talouteen sekä sen järjestämiseen ovat vaikuttaneet Muhoksen varhaiskasvatukseen vuosina 2020-2022.

Varhaiskasvatuksen talouteen vaikuttaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulojen aleneminen yhä vuosina 2022 ja 2023. Asiakasmaksutulojen vähenemiseen vaikuttavat tulorajojen nousu ja mm. kaksivuotinen esiopetus. Varhaiskasvatukseen osallistuvien määrän hienoinen kasvu vaikuttaa siihen, että henkilöstöä on jouduttu palkkaamaan lisää ja perustamaan uusia perhepäivähoitoryhmiä sekä kolme päiväkotiryhmää. Vuonna 2021 kunnassa toiminut toinen yksityinen päiväkotijoukko, Touhulan Vauhtivekarat, lakkautti toimintansa ja sieltä siirtyi asiakkaita kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Edellä mainituilla asioilla on ollut vaikutuksensa varhaiskasvatuksen menoihin (henkilöstön palkat, vuokratulot ja tukipalvelut). Lisäksi talouteen vaikuttavia tekijöitä ovat olleet mm. kiertävien lastenhoitajien määrän lisääminen. Kiertävät lastenhoitajat sijaistavat akuuteissa henkilöstön poissaolotilanteissa, jotta varhaiskasvatustilanteita ei rikota.

Kaksivuotisen esiopetuksen järjestämiseen Muhoksen kunta saa valtion tukea. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa, kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta, selvittää varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumia, selvittää perheiden palveluvalintoja, saada tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia –kehittämishjelmaa.

Valtio on lisäksi myöntänyt Muhoksen kunnan varhaiskasvatukselle covid-19 erityisavustusta. Erityisavustuksella on palkattu resurssilastenhoitajia päiväkoteihin tukemaan varhaiskasvatuksen toteuttamista koronasta aiheutuneiden tuentarpeiden huomioimiseen.

2 VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on monia tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää myös lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä vaikuttaa syrjäytymistä ehkäisevästi. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta ja varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä sekä edistää laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden toiminta-ajatus on lapsen kokema ilo arjessa. Kokiessaan iloa lapsi saa myönteisen kuvan itsestään ja ympäristöstään. Onnistumisen elämykset ja yhteiset kokemukset toisten kanssa ovat merkityksellisiä lapsen elämässä. Lapsen ilo ja innostuneisuus luovat pohjaa tasapainoiselle kasvulle ja elinikäiselle oppimiselle. Keskeistä on lapsen kunnioittaminen omana itsenään: lapsi kokee saavansa arvostusta ja ymmärrystä sekä uskaltaa olla oma itsensä ja yrittää.

3 VARHAISKASVATUKSEN LAATU

Varhaiskasvatuksen laadun keskiössä on lapsen hyvinvointi ja hänen oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Laadukkaan palvelun takaavat varhaiskasvatuksen monipuoliset ja kattavat palvelut, ammattitaitoinen henkilökunta sekä toiminnan arviointi ja kehittäminen.

3.1 Lapsen etu

Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä, tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lapsella on oikeus subjektiiviseen varhaiskasvatukseen 1.8.2020 alkaen. Lapsen ystävyyssuhteet, leikki ja oppimisen jatkuvuus toteutuu lapsen osallistuessa varhaiskasvatukseen säännöllisesti.

Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen järjestäminen varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuksen erityisopettajien palveluna kuuluu jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle. Varhainen tukeminen ehkäisee ennalta lapsen ongelmien syntymistä, kasvamista ja monimuotoistumista sekä auttaa häntä selviytymään paremmin tulevaisuudessa.

Muhos 2022

Kunnan päätöksen teossa on otettu käyttöön lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, erityisesti lapsen edun ensisijaisuuteen sekä lapsen oikeuteen osallistua ja vaikuttaa. Lapsivaikutusten arvioinnissa on kyse erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoitua ja seuranta: miten lapsen oikeudet toteutuvat ja millaisia hyötyjä tai haittoja lapsiin kohdistuvilla päätöksillä ja toiminnalla aiheutetaan? Lapsivaikutusten arviointia voidaan käyttää esimerkiksi kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen sekä lapsiväestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Kunnissa on tärkeää arvioida lapsivaikutuksia laajasti erilaisissa toiminnoissa, jotka liittyvät esimerkiksi opetukseen, vapaa-aikaan tai liikenteeseen.

3.2 Varhaiskasvatuksen henkilöstö

Varhaiskasvatustalain siirtymävaihe vuoteen 2030 saakka uudistaa päiväkotien henkilöstön kelpoisuuksia sekä henkilöstön rakennetta. Lain tarkoituksena on vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkeyttää tehtävänimikkeitä. Päiväkodissa kasvatusta-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivalla henkilöstöllä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Varhaiskasvatuksen sosionomi tulee uutena nimikkeenä varhaiskasvatukseen vuonna 2023.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö on tulevaisuussuuntautunutta, asiantuntevaa ja monipuolisesti uusia oppimisympäristöjä hyödyntävää. He kehittävät jatkuvasti omaa osaamistaan ja työyhteisöään. He osaavat tukea lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja arvokeskiössä ovat lasten ja heidän perheidensä kohtaaminen ja kuuleminen. Varhaiskasvatuksen yhdessä kehittäminen muuttaa esimiesten roolia yhteisen toiminnan vetäjäksi, jossa esimies motivoi ja tukee jokaista matkalla kohti yhteistä päämäärää. Hyvä johtaminen on avain työhyvinvointiin.

Muhoksen varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaamista kehitetään henkilöstön täydennyskoulutuksilla, joita järjestetään vuosittain painottaen koko varhaiskasvatuksen yhteisiä koulutuksia. Teemaltaan koulutukset palvelevat varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatuksessa vuosittain laadittujen tavoitteiden sisältöjä.

Muhos 2022

Varhaiskasvatuksen laatuun on Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa panostettu mm. niin, että lapsiryhmien henkilöstörakenne on jo nyt vuoden 2030 kelpoisuuksien mukainen. Lisäksi valtion erityisavustuksella olemme voineet palkata varhaiskasvatukseen yhteensä neljä varhaiskasvatuksen resurssilastenhoitajaa tukemaan tulentarpeisten lasten oppimisen mahdollisuuksia. Valtion erityisavustus kestää kesään 2023 saakka, mutta sille on haettu jatkoa uudessa haussa.

3.3 Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen arviointi tuottaa tietoa varhaiskasvatussuunnitelmien sisällöllisten ja pedagogisten tavoitteiden saavuttamista edistävästä tai estävästä tekijöistä sekä varhaiskasvatuksen kehittämistarpeista erityisesti pedagogisen toiminnan tasolla. Arvioinnin tarkoitus on tuottaa tietoa toiminnan kehittämiseen. Muhoksen varhaiskasvatuksessa on perustettu arviointiryhmä, joka suunnittelee ja miettii paikallisen tason arvioinnin painopistealueet sekä arviointimenetelmät Karvin (Kansallisen koulutuksen arviointikeskus) laatukriteerien pohjalta.

Vuosi	Kehittämiskohde	Toimenpide
-------	-----------------	------------

2020	Oppimisympäristöt Pedagoginen dokumentointi Vuorovaikutus	Innovatiiviset oppimisympäristöt -hanke 2018-2020 Peda.net -verkon aloitus Kyselyt
2021	Pedagoginen dokumentointi Tunteet ja vuorovaikutus	Peda.net -verkko TunTuVa -hankkeen aloitus
2022	Pedagoginen dokumentointi Tunteet ja vuorovaikutus Lasten fyysinen aktiivisuus	Peda.net -verkko TunTuVa -hanke 2021-2022 Liikkuva Varhaiskasvatus -ohjelma
2023	Lasten fyysinen aktiivisuus Kestävä kehitys	Liikkuva Varhaiskasvatus -ohjelma Digitalisaatio
2024	Lasten fyysinen aktiivisuus Kestävä kehitys	Liikkuva Varhaiskasvatus -ohjelma Digitalisaatio
2025	Lasten fyysinen aktiivisuus Kestävä kehitys	Liikkuva Varhaiskasvatus -ohjelma Digitalisaatio

Muhoksen varhaiskasvatus on mukana 2018-2020 Innovatiiviset oppimisympäristöt -hankkeessa. Hankkeessa on kehitetty Muhoksen kunnallisissa päiväkodeissa Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia monipuolisia, joustavia ja innovatiivisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat lasten osallisuutta, omaehtoisuutta ja monipuolista varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa. Hankkeessa on myös vahvistettu henkilökunnan osaamista sekä työ- ja toimintatapoja oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Kausien 2020-2021 varhaiskasvatuksessa tavoitteeksi on asetettu vuorovaikutuksen laadun parantaminen ja määrän lisääminen. Varhaiskasvattajan tulee olla aidosti läsnä arjen vuorovaikutustilanteissa ja mahdollistaa lapsen kuulluksi tuleminen eri keinoin. Vuorovaikutus koostuu sanoista, katsekontaktista, ilmeistä, eleistä, kosketuksesta, äänensävyistä ja ihmisten välisestä läheisyydestä. Jokaisella on oikeus tulla kuulluksi yhteisössään riippumatta tavastaan kommunikoida.

Vuoden 2021 aikana Muhoksen varhaiskasvatus on mukana alueellisessa TunTuVa -koulutus hankkeessa. Koulutuksella pyritään varhaiskasvatushenkilöstön kokonaisvaltaisen ymmärryksen kehittämiseen lasten tunteiden säätelystä osana päiväkodin arjen pedagogista toimintaa. Tämä tukee laaja-alaisesti lasten sosioemotionaalisten taitojen kehittymistä vaikuttaen lasten oppimiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja hyvinvointiin.

Kausien 2020-2022 toinen tavoite on pedagogisen dokumentoinnin kehittäminen. Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä. Se on jatkuva prosessi, jossa havainnot, dokumentit ja niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta muodostavat ymmärrystä pedagogisesta toiminnasta. Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa lasten ja huoltajien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. Pedagogisen dokumentoinnin prosessi on osa varhaiskasvatusta, arkista toimintaa yhdessä lasten kanssa, jota tukemaan Muhoksen varhaiskasvatus ottaa käyttöön Peda.net verkon.

Muhoksen varhaiskasvatuksen on tarkoitus kokonaisuudessaan liittyä valtakunnalliseen maksuttomaan Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan vuoteen 2025 mennessä. Toiminnan perusajatuksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle liikkumisen ilo sekä riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus. Ohjelma tarjoaa myös konkreettisia askelmerkkejä ja koulutusta henkilökunnalle fyysisesti aktiivisen oppimisympäristön sekä toimintakulttuurin luomiseen.

Varhaiskasvatuksessa pyritään kokonaan sähköiseen asiointiin ja palveluihin. Palveluihin hakeutuminen ja päätökset pyritään saamaan sähköisiksi. Kodin ja varhaiskasvatuksen välisessä yhteistyössä käytetään sähköpostia ja muita yhteisesti sovittavia verkkopalveluja. Myös lasten varhaiskasvatussuunnitelmat pyritään samaan sähköiseen muotoon. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa kestävä kehityksen eri osa-alueiden periaatteet huomioidaan, jotta turvataan tulevien sukupolvien hyvän elämän mahdollisuudet.

Muhos 2022

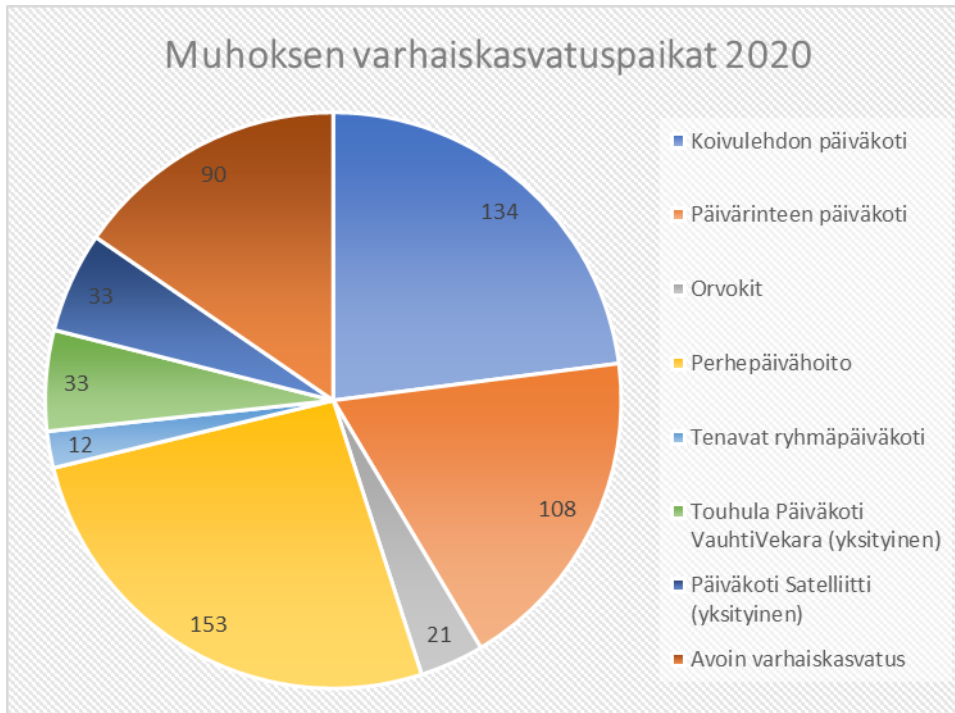
Muhoksen kunnan varhaiskasvatustalouksissa on otettu käyttöön sähköiset varhaiskasvatuspäätökset syksyllä 2021. Varhaiskasvatustaloukset ovat esittäneet vuoden 2023 talousarvioon, että varhaiskasvatustalouksissa siirryttäisiin sähköisiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelmiin. Sähköinen varhaiskasvatussuunnitelma on nykyaikainen tapa tehdä varhaiskasvatussuunnitelmia. Sähköinen järjestelmä helpottaa henkilökunnan ja päiväkodin johtajan työtä: arkistointia ja kirjaamista. Järjestelmä tukee vanhempien osallisuutta (pääsevät itse kirjaamaan omat ja lapsen näkemykset). Sähköinen varhaiskasvatussuunnitelma on kestävä kehitystä, jolloin voidaan välttää turhaa papereiden kopiointia. Sähköinen järjestelmä on tietoturvallisempi tapa tehdä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, kuin paperinen suunnitelma. Kun lapsi siirtyy kunnan sisällä yksiköstä toiseen, varhaiskasvatussuunnitelma säilyy lapsen taustatiedoissa. Sähköisten lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tekeminen alkaisi ensimmäisenä päiväkodeissa. Tulevaisuudessa laitehankintojen myötä pyrimme laajentamaan sähköisen varhaiskasvatussuunnitelman käytön myös perhepäivähoitajille.

Kehittämissuunnitelman kehittämiskohteet vuosille 2020-2025 ovat vuoteen 2022 mennessä toteutuneet aikataulussa.

4 VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen järjestäminen on kunnan velvollisuus siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Muhoksen varhaiskasvatuksen palveluverkko koostuu sekä kunnallisesta että yksityisestä varhaiskasvatuksesta.

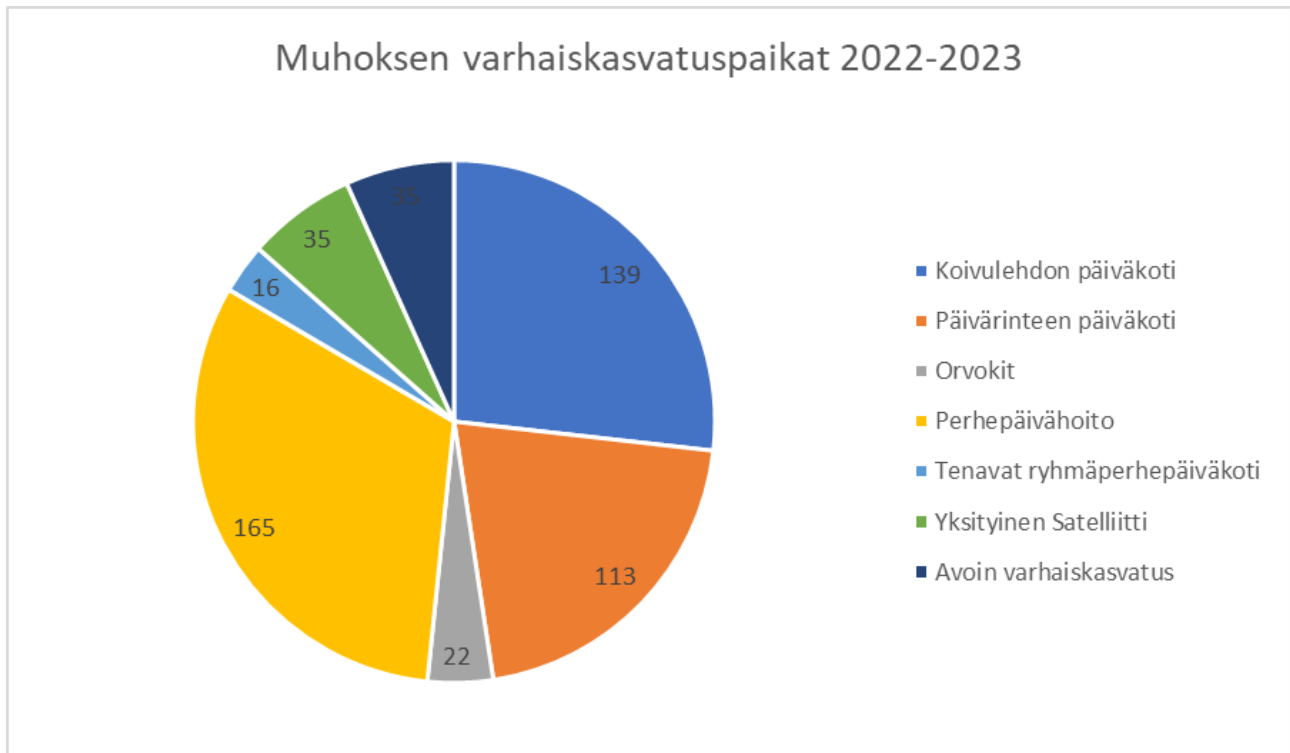
4.1 Muhoksen varhaiskasvatuksen palveluverkko

Kunnallista varhaiskasvatusta Muhoksella järjestetään perhepäivähoitona, päiväkotitoimintana ja avoimena varhaiskasvatuksena. Kunnassa sijaitsee kaksi kunnallista päiväkotia, perhepäiväkoti ja toimintakaudesta riippuen keskimäärin 28-34 perhepäivähoitajaa. Avointa varhaiskasvatustoimintaa järjestetään Päivärinteen ja Koivulehdon päiväkodeissa. Esiopetusta tarjotaan kummassakin päiväkodissa.

Yksityisiä päiväkoteja Muhoksella tuetaan yksityisen hoidon tuella ja kuntalisällä. Kunnassa toimivat kaksi yksityistä päiväkotia Päiväkoti Satelliitti ja Päiväkoti Touhula Vauhtivekara, jotka sijaitsevat keskustan alueella. Molemmissa päiväkodeissa tarjotaan esiopetusta.

Kansaneläkelaitoksen maksamaan lasten kotihoidon tukeen on oikeus, jos alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona ja lapsi ei ole kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa. Alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen muista alle kouluikäisistä sisaruksista voidaan maksaa kotihoidon tukea. Kotihoidon tukea on maksettu Muhoksella vuosittain keskimäärin 200 lapselle.

Muhoksen varhaiskasvatuspaikat vuonna 2022

- Päiväkotihoidossa 268 lasta
 - Ryhmäperhepäivähoito 16 lasta
 - Perhepäivähoidossa 165 lasta
 - Avoin varhaiskasvatustoiminta/ kerho 33 lasta
 - Yksityinen Satelliitti 36
- = Yhteensä 518

Kunnallista varhaiskasvatusta Muhoksella järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoitona ja avoimena varhaiskasvatuksena. Kunnassa on kaksi kunnallista päiväkotiä ja ryhmäperhepäiväkoti Tenavat. Toimintakaudella 2022-2023 kunnassa työskentelee 40 perhepäivähoitajaa. Avointa varhaiskasvatus toimintaa järjestetään Koivulehdon päiväkodin Jussilantien tiloissa. Esiopetusta tarjotaan molemmissa päiväkodeissa.

Yksityistä päiväkotiä Muhoksella tuetaan yksityisen hoidon tuella ja kuntalisällä. Kuntalisään on tehty 1.12.2022 alkaen korotus yleisen hintatason noususta johtuen. Kunnassa toimii yksi yksityinen päiväkoti Satelliitti, joka sijaitsee keskustan alueella. Yksityinen päiväkoti ei tarjoa esiopetusta.

Kansaneläkelaitoksen maksamaan lasten kotihoidon tukeen on oikeus, jos alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona ja lapsi ei ole kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa. Alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen muista alle kouluikäisistä sisaruksista voidaan maksaa kotihoidon tukea.

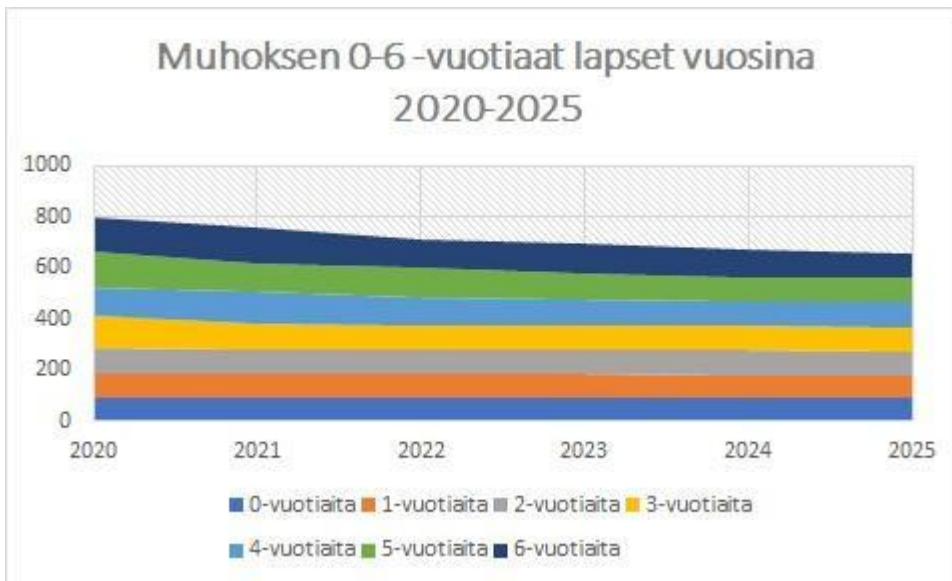
Kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on selvitetty syksyllä 2022 tehdyssä tilatarveselvitys -raportissa. Tilatarveraportti on ollut hyvinvointilautakunnan käsittelyssä 12.10.2022. Raporttia laadittaessa on huomioitu asiakkailta tullut palaute, kuntalaisille tehdyn kyselyn tulokset ja palvelutuotannon muutos tarve.

Muhoksen varhaiskasvatukseen kunnan eri alueille tarvitaan viisi (5) pienten alle 3v. ryhmää ja kolme (3) yli 3v. ryhmää. Kuitenkin tulee huomioida, että varhaiskasvatuksen tilat suunnitellaan niin, etteivät ne ole sidottu mihinkään ikäryhmään. Ryhmien tilat voidaan toteuttaa osittain esimerkiksi uudisrakentamalla sekä etsimällä tilaratkaisuja kunnassa olevista valmiista tiloista. Tilaratkaisuja voidaan löytää nykyisten tilojen tehokkaammalla käytöllä esimerkiksi hallintokunnan sisällä. Lisäksi tilaratkaisuissa huomioidaan tilat avoimelle varhaiskasvatukselle ja perhepäivähoidon varahoidolle.

Tilatarveselvityksen ehdotuksena on, että nykyisen Päivärinteän päiväkodin tontille tehdään lisätilat varhaiskasvatukselle. Lisätilat tulisi neljälle (4) varhaiskasvatusryhmälle, jolloin saadaan lisää lapsiryhmiä ja asianmukaiset tilat avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminnalle sekä perhepäivähoidon varahoidolle. Lisäksi päiväkodin nykyiset tilat saadaan oikeaan käyttöön mm. monitoimisali kaikkien ryhmien käyttöön. Tilatarveselvityksen toisena toimenpide ehdotuksena jo tulevalle toimintakaudelle 2023-2024 on, että Kirkonkylälle etsitään varhaiskasvatuksen esiopetukselle lisätilaa perusopetuksen tiloista. Perusopetuksen tiloihin siirtyisi kaksi varhaiskasvatuksen esiopetusryhmää. Tämä muutos mahdollistaisi Koivulehdon päiväkotiin ryhmätilat alle 3v. ja mahdollisesti myös yli 3v.

Seuraavina vuosina (2024-2026) kirkonkylälle järjestetään päiväkotitilat varhaiskasvatuksen ryhmille niin, että palvelutuotannon muutosta perhepäivähoidosta päiväkotihoitoon voidaan jatkaa. Lisätilat vastaavat mahdollisen uusien asuinalueiden varhaiskasvatuksen tilatarpeisiin. Tällöin myös ryhmäperhepäiväkoti Tenavien ja Jussilantien vuokratiloista voidaan kenties luopua. Mahdollisiin väestöennusteiden muutoksiin tulee reagoida tulevien vuosien aikana ja tarkentaa tarvittaessa mm. Kirkonkylän varhaiskasvatuspaikkojen mitoitusta. Lisäksi kunnassa tulee huomioida mahdollinen muuttoliike ja tuen tarpeisten lasten etu ryhmiä täytettäessä (varhaiskasvatustilaki 2018/540). Varhaiskasvatus on esittänyt hankesuunnittelun aloittamista tarveselvityksen mukaisesti tekniselle toimelle.

4.2 Lasten syntyvyys Muhoksella 2020-2030

Tilastokeskuksen (2019) ennusteen mukaan lasten syntyvyyden lasku pienentää varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkia Muhoksella.

Tilastokeskuksen (2019) ennusteen mukainen lasten syntyvyys ja nykyiset varhaiskasvatuksen asiakaspaikat Muhoksella.

Vuonna 2020 0-6 -vuotiaita lapsia on 798 ja varhaiskasvatuksen asiakaspaikkoja on 575. Kunnallisella puolella on 509 asiakaspaikkaa ja yksityisellä puolella on 66 asiakaspaikkaa.

Vuosi	Lapsimäärä	Suunnitelma
2020	-59	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ei lapsimäärän muutosta • Päivärinteen alueen avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen ulko- ja liikuntapainotteiseksi
2021	-36	<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ei lapsimäärän muutoksia • mahdollisesti 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus
2022	-52	<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisen palveluverkon tarkistaminen • Kirkonkylän alueen avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen ulko- ja liikuntapainotteiseksi • Koivulehdon päiväkotiin alle 3-vuotiaiden ryhmä
2023	-17	<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisen palveluverkon tarkistaminen • esikoululaisten sijoittuminen (kouluverkkoselvityksen toteutus)
2024	-24	<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisen palveluverkon tarkistaminen
2025	-10	<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisen palveluverkon tarkistaminen

Tilastokeskuksen (2019) ennusteen mukaan varhaiskasvatusikäisiä lapsia Muhoksella on vuonna 2025 139 lasta vähemmän kuin vuonna 2020. Lasten syntyvyyden lasku pienentää ikäluokkia ja todennäköisesti vaikuttaa varhaiskasvatuksen kysyntään.

Vuonna 2020 Muhoksen varhaiskasvatuksessa on noin 72 % kunnan varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n koulutusjärjestelmiä vertailevan indikaattorijulkaisunsa Education at a Glance 2019 mukaan Suomessa varhaiskasvatukseen osallistuminen on edelleen kansainvälisesti vertaillen alhaista (keskiarvo 87%). Suomen kansallinen tavoite on nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisen astetta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 1.8.2018 käynnistämä viisivuotiaiden lasten maksuton 20 viikkotunnin varhaiskasvatus tasa-arvon edistämiseksi on lisännyt varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua on esitetty ajalle 1.8.2021-31.5.2024. Kokeiluun valitaan kuntia ja esiopetuksen toimipaikkoja ositettuna satunnaisotantana. Ilmoitus valituille kunnille ja toimipaikoille tulee vuoden 2020 lopussa. Kokeiluun osallistuminen on velvoittavaa.

Muhos 2022

Väestöennuste 0-6v. tilastokeskus (2022)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-6v.	761	757	741	732	749	738	733	729	726

Lapsimäärät ovat syntyvyyden osalta pysyneet lähes samalla tasolla vuosina 2020-2022. Marraskuussa 2022 Muhoksella on 750 0-6v. lasta. Varhaiskasvatukseen 0-6v. osallistuu toimintakaudella 2022-2023 535 lasta. Varhaiskasvatukseen osallistumisaste on tällä hetkellä n. 72%. Osallistumisastetta on tarkoitus valtakunnallisesti nostaa 90% mm. kaksivuotisen esiopetuksen vakinaistamisella ja maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymisellä. Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut ovat mukana valtakunnallisessa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa vuosina 2021-2024. OECD maiden vertailussa Suomalaisten 3-5 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen on kasvanut enemmän kuin yhdessäkään muussa OECD -maassa vuosina 2015-2020, luku on Suomessa kasvanut 14% kun OECD-maiden keskiarvo on 1%. Valtakunnallisesti myös alle 3 vuotiaiden osallistumisaste on kasvanut. Se oli vuonna 37% vuonna 2020, kun vielä vuonna 2015 se oli 28% ja kymmenen vuotta aiemmin 25%. Pohjoismaisessa vertailussa Suomi on edelleen muista jäljessä.

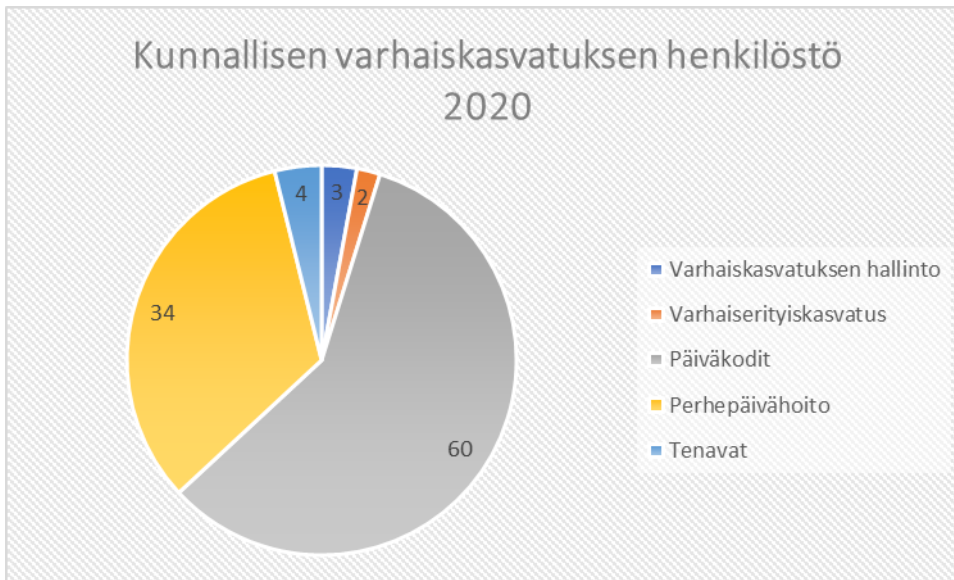
Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan kehittäminen ulkopainotteiseksi ei ole toteutunut koko kunnassa. Toimintakaudella 2020-2021 kerhotoimintaa järjestettiin ulkopainotteisena Päivärinteen päiväkodin yhteydessä. Ulkopainotteiseen kerhotoimintaan on ollut haastavaa ottaa mukaan 2v lapsia, joten oli havaittavissa, että asiakkaat hakeutuivat seurakunnan kerhotoimintaan sekä varhaiskasvatuksen yksiköihin. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminta Päivärinteellä lakkasi 2021.

Vuonna 2021 yhtenä Muhoksen varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman näkökulmana oli mahdollinen 5v. maksuton varhaiskasvatus. Tämä ei toteutunut, mutta Muhoksen kunta pääsi mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Kehittämissuunnitelman tavoitteena oli toimintakaudelle 2022 saada Koivulehdon päiväkotiin alle 3v. lapsiryhmä, tämä ei ole toteutunut. Koivulehdon päiväkodin lapsiryhmät täyttyvät esiopetuksen ja

vuorohoidon lapsista, joten alle 3v. lapset on jouduttu pääsääntöisesti sijoittamaan perhepäivähoitoon.

4.3 Muhoksen kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö

Muhoksen kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne 2020.

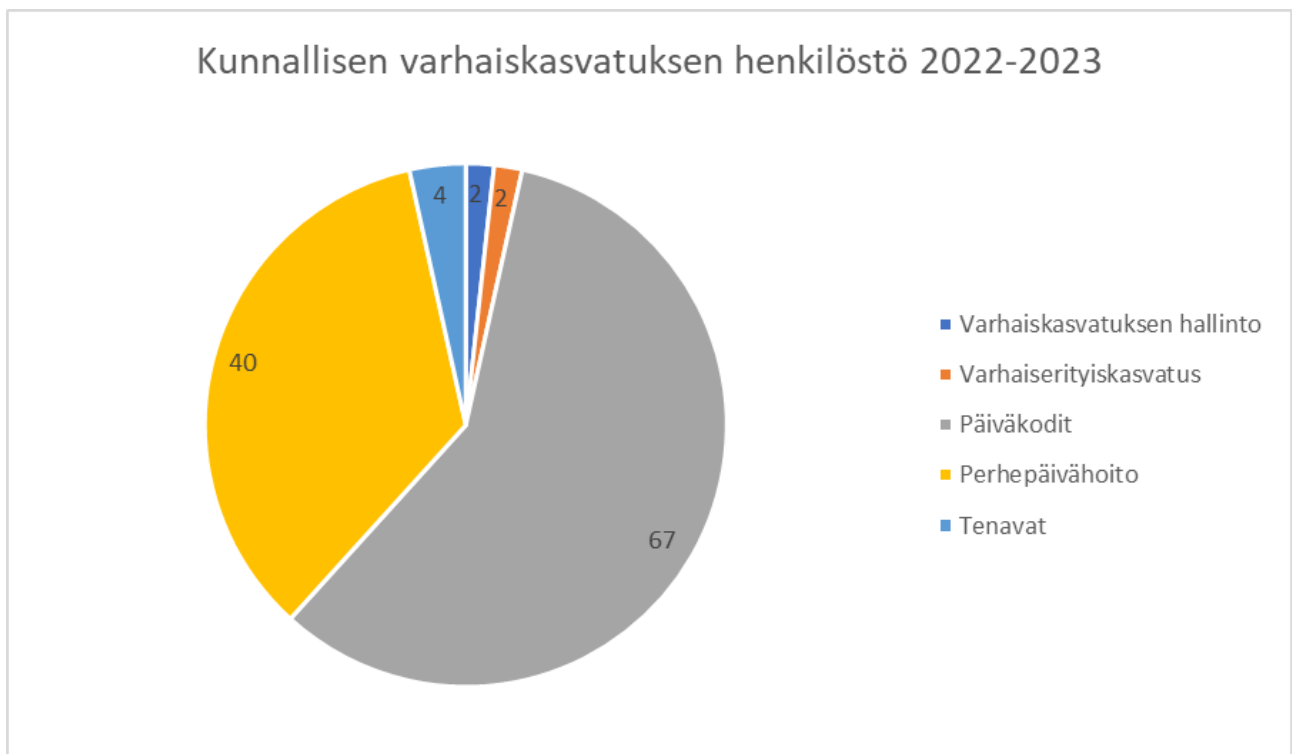
Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluissa työskentelee yhteensä 103 henkilöä. Henkilöt jakautuvat seuraavasti: hallinnossa toimii 3 henkilöä, varhais erityisyiskasvatuksessa 2 henkilöä, päiväkodeissa 60 henkilöä, perhepäivähoidossa 34 henkilöä ja Tenavat perhepäiväkodissa 4 henkilöä. Perhepäivähoidon työvoimatarpeiden vaihteluun on vastattu palkkaamalla määräaikaista henkilökuntaa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vakituisen henkilökunnan eläköityminen syntymävuoden perusteella vuosina 2020-2030.

Henkilöstöstä eläköityy 21 henkilöä vuoteen 2030 mennessä. Eläköitymisen myötä vakituisten toimien uudelleen täyttäminen, lopettaminen tai muuttaminen toiseksi toimeksi arvioidaan tilannekohtaisesti.

Muhos 2022

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa työskentelee 2022 yhteensä 113 henkilöä. Henkilöt jakautuvat seuraavasti: Hallinnossa työskentelee 2 henkilöä, varhaiseryityisopetuksessa 2 henkilöä, päiväkodeissa 67 ja perhepäivähoidossa 40 ja Tenavat ryhmäperhepäiväkodissa 4 henkilöä.

4.4 Varhaiskasvatuksen talous

Muhoksen kunnan vuoden 2020 talousarvion toimintakulut ovat sosiaali- ja terveystalvetuilla noin 47 % (35,7 milj.), konsernipalveluilla noin 13 % (9,7 milj.), teknisellä toimella noin 11 % (8,1 milj.) ja hyvinvointipalveluilla noin 22 % (21,2 milj.), josta varhaiskasvatuksen osuus on noin 7 % (5,3 milj.).

Varhaiskasvatuksen talousarviossa varhaiskasvatuksen hallinnon osuus on noin 3 % (107,5 tuhatta), kunnallisten päiväkotien noin 35 % (1,8 milj.), vuorohoidon noin 8 % (384 tuhatta), avoimen varhaiskasvatuksen noin 4 % (202,6 tuhatta), varhaiserityiskasvatuksen noin 2 % (90 tuhatta), Orvokkien noin 4 % (167 tuhatta), Tenavien noin 3 % (146 tuhatta) ja muun varhaiskasvatuksen noin 21 % (1 milj.). Muu varhaiskasvatus sisältää lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet sekä yksityisen hoidon kuntalisän.

Muhoksen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään ja sen tarkasteluun vaikuttavat ensisijaisesti ennuste lasten syntyvyyden laskusta, henkilöstön eläköityminen, muuttoliike sekä elinkeinoelämän

vaikutukset varhaiskasvatuksen palvelutarpeen muutoksiin. Kouluverkkoselvityksen toimeenpanolla voi olla myös vaikutusta, lähinnä esiopetuksen järjestämiseen. Perhepäivähoito on vastannut haja-asutusalueiden varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään.

Varhaiskasvatuksen tulojen pienentymiseen vaikuttavat asiakasmaksulain mukainen kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pienentyminen ja viisivuotiaiden mahdollinen maksuton esiopetus. Kokonaan maksuton varhaiskasvatus maksuttoman perusopetuksen mukaisesti toteutunee myös mahdollisesti tällä vuosikymmenellä.

Varhaiskasvatuksessa lasten kokoaikaiset asiakaspaikat ovat kustannukseltaan kalliimpia verrattaessa lasten osa-aikaisiin asiakaspaikkoihin. Avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä Koivulehdon että Päivärinteen päiväkodeissa todennäköisesti vähentää lasten kokoaikaista varhaiskasvatusta. Avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen ulko- ja liikuntapainotteisemmiksi ulkotoimintana laajentaa myös varhaiskasvatuksen palveluntarjontaa edullisemmin järjestettävään suuntaan.

Muhoksen kahden kunnallisten päiväkotien kiinteistöt ja piha-alueet ovat hyvässä kunnossa. Koivulehdon päiväkoti on rakennettu vuonna 2010 ja sitä on laajennettu vuonna 2015. Päivärinteen päiväkoti on rakennettu vuonna 2017. Kirkonkylän alueen avointa varhaiskasvatusta ulko- ja liikuntapainotteisena ulkotoimintana ei voida järjestää Koivulehdon päiväkodin yhteydessä vaan investointitarpeita tulee mahdollisesti uuden paikan löytymisen jälkeen.

Muhos 2022

Kuntatalous on muutoksessa hyvinvointialueiden aloittaessa 2023. Sosiaali- ja terveystaloudet ovat olleet iso osa kunnan taloutta. Tulevaisuudessa kunnan talouden suurin osa muodostuu hyvinvointipalveluiden osa-alueesta.

Asiakasmaksulain mukainen tulojen muutos vaikuttaa varhaiskasvatuksen tulojen pienentymiseen. Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pienentyminen, viisivuotiaiden mahdollinen maksuton esiopetus ja mahdollisesti kokonaan maksuton varhaiskasvatus tulevat vaikuttamaan varhaiskasvatuksen tulokertymään vähentävästi tulevina vuosina.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluissa on tehty tilatarveselvitys syksyllä 2022. Tilatarveselvityksen yhtenä tavoitteena on Muhoksen varhaiskasvatuksen palvelutuotannon muuttaminen niin, että kunnassa olisi enemmän päiväkotipaikkoja, myös alle 3 vuotiaille, jolloin perhepäivähoitajien määrää voitaisiin vähentää asteittain vuosien 2023-2026 aikana (määräaikaissuudet, eläköityminen, henkilöstön siirtyminen päiväkodin ryhmiin työskentelemään).

Noin 9000 asukkaan kunnaksi Muhoksella on runsaasti perhepäivähoitoa (40 hoitajaa). Muhoksella on vuosittain palkattu useita perhepäivähoitajia määräaikaaisesti, että on voitu toteuttaa varhaiskasvatustalouden mukaisesti kaikille lapsille varhaiskasvatuspaikka. Palvelutuotannon muutos vaikuttaa henkilöstön ammattinimikkeisiin ja siihen, että kunnalliseen varhaiskasvatukseen tulee palkata lisää varhaiskasvatuksen opettajia ja/tai sosionomeja. Tällä muutoksella on vaikutus talousarvioon vuosille 2023-2025. Lisäksi muutoksella on vaikutus kunnan investointeihin.

5 MUHOKSEN VARHAISKASVATUKSEN TIEKARTTA 2020-2025

TOIMINTA		
Kehittämiskohde	Ohjaavat asiakirjat	Toimenpide
Lapsen edun ensisijaisuus	Varhaiskasvatustalaki Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma	Lapsen tuen järjestäminen Lapsen opinpolun selkeyttäminen
Varhaiskasvatuksen laatu	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteet Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma	Arviointi ja sen kehittäminen Henkilökunnan koulutukset Johtamisen koulutukset Digitalisaation lisääminen
Vuorovaikutus ja tunnetaidot	Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteet Yksikköjen toimintasuunnitelma	TunTuVa -koulutus
Lasten liikkumisen lisääminen	Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma Yksikköjen toimintasuunnitelma	Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa
Oppiminen ulkona	Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma Yksikköjen toimintasuunnitelma	Avoin varhaiskasvatus
Kestävä kehitys	Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma Yksikköjen toimintasuunnitelmat	Kunnan 50/50 -ohjelma Peda.net
JÄRJESTÄMINEN		
Kunnan järjestämisvelvollisuus Palvelun tarpeeseen vastaaminen Kuntatalouden huomioiminen	Varhaiskasvatustalaki Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteet Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki Kunnan strategia	Palveluverkon tarkistaminen Vuorohoidon kysyntään vastaaminen Avoimen varhaiskasvatuksen laajentaminen

Muhoksen Varhaiskasvatuksen tiekarttaan on koottu varhaiskasvatusta keskeisesti ohjaavien asiakirjojen sisältöjä ja paikallisen tason toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Tiekartta toimii myös varhaiskasvatuksen järjestämisen suunnan näyttäjänä.

Muhos 2022

Varhaiskasvatustalain ja -suunnitelman muutokset on huomioitu Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman päivityksessä, muutokset ovat astuneet voimaan elokuussa 2022.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa tehdään yhteinen toimintasuunnitelma koko varhaiskasvatuksen toimintakaudelle. Toimintaamme ohjaa vahvasti varhaiskasvatuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelma. Kehittämissuunnitelman kehittämiskohteena olevat oppiminen ulkona ja kestävä kehitys, ovat jatkossa varhaiskasvatuksen tulevia painopistealueita.

Kunnan lakisääteinen velvollisuus varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja palvelun tarpeeseen vastaaminen ovat nousseet keskiöön varhaiskasvatuksen laatua ja palveluverkostoa tarkasteltaessa. Varhaiskasvatuksen palvelutuotannon muutos on selvitetty tilatarveselvityksessä lokakuussa 2022. Palvelutuotannon muutos ajoittuu vuosille vähintään 2023-2026. Selvityksen yhtenä tavoitteena palvelutuotannon muutoksen lisäksi on varhaiskasvatuksen laatuun panostaminen.